

พฤติกรรมจัดการทางการเงินและแนวทางการดำรงชีวิตที่ส่งผลต่อความสามารถ
ในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของคน Gen X ในกรุงเทพมหานคร
Financial Management Behaviors and Lifestyles That Affect Gen X
People's Ability to Plan Personal Finances in Bangkok

ศักรินทร์ สุวรรณแผ่นผา¹ พิศมัย จารุจิตติพันธ์² วียดา วรานนท์วนิช³
Sakkarin Suwanpanpa, Pisamai Jarujittipant, Wiyada Waranonwanich

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมจัดการทางการเงินและแนวทางการดำรงชีวิตที่ส่งผลต่อความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคล เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ประกอบด้วย 2 กลุ่ม กลุ่มแรก ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเกิดในระหว่าง พ.ศ. 2508 -2522 โดยมีอายุตั้งแต่ 42 – 56 ปี และอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ 384 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ใช้การสุ่มแบบอย่างง่าย (simple sampling random) สถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม สถิติอนุมานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น (Linear Regression) ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมจัดการทางการเงินและแนวทางการดำรงชีวิตที่ส่งผลต่อความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคล พบว่า พฤติกรรมจัดการทางการเงินและแนวทางการดำรงชีวิตที่ส่งผลต่อความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลร่วมกันอธิบายการเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลโดยรวมได้ร้อยละ 8.3 พฤติกรรมจัดการทางการเงินและแนวทางการดำรงชีวิตที่ส่งผลต่อความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลร่วมกันอธิบายการเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลด้านการวางแผนการบริโภค อุปโภคที่มีประสิทธิภาพได้ร้อยละ 57.20 ซึ่งพฤติกรรมจัดการทางการเงินและแนวทางการดำรงชีวิตที่ส่งผลต่อความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลร่วมกันอธิบายการเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคล ด้านการ

Received: 2022-04-17 Revised: 2022-07-15 Accepted: 2022-07-18

¹ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ Faculty of Political Science, University of North Bangkok Corresponding Author e-mail: pipat6156@gmail.com

² คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ Faculty of Political Science, University of North Bangkok

³ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ Faculty of Political Science, University of North Bangkok

บริหารความเสี่ยงและการวางแผนประกันภัย ได้ร้อยละ 67.00 โดยมีความน่าเชื่อถือได้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 พฤติกรรมการจัดการทางการเงินและแนวทางการดำรงชีวิตที่ส่งผลต่อความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคล ปัจจัยที่ส่งผลประกอบไปด้วย หลักปรัชญาเศรษฐกิจของพอเพียง หลักลำดับความต้องการ หลักการเลือกอย่างมีเหตุผล สมการมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 57 และสามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$Y = 0.913 + .302 (x_1) + .123 (x_2) + .623 (x_3)$$

คำสำคัญ (Keywords): พฤติกรรมการจัดการทางการเงิน; แนวทางการดำรงชีวิต; ความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคล

Abstract

The purpose of this research was to study financial management behavior and lifestyle that affect personal financial planning ability. It is a quantitative research. The population studied in this study consisted of two groups. The first group was the population living in Bangkok. Which were born during the year 1965 -2522, aged 42-56 years and living in Bangkok from 5 years or more. The sample size was 384 people. The instrument used to collect data was a questionnaire. A simple sampling random was used. The descriptive statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation. The tool used was a questionnaire. The inferential statistic used to analyze the data was the Linear Regression analysis statistic. The results showed that Financial management behavior and lifestyle affecting the ability to plan personal finances. It was found that financial management behavior and lifestyle affect the ability to plan personal finances. Together, they describe 8.3% change in their overall personal financial planning ability, financial management behaviors, and lifestyle practices that affect their ability to plan personal finances. Together, describe the change in personal financial planning ability in terms of consumption planning. 57.20% efficient consumption. Financial management behaviors and lifestyles affect the ability to plan personal finances. Together, describe the change in personal financial planning abilities. In terms of risk management and insurance planning, it was 67.00 percent, with reliability at a statistically significant level of .01. Financial management behaviors and lifestyles that affected the ability to plan personal finances. Factors affecting include Sufficiency Economy Philosophy order of requirements the principle of rational choice the equation has 57% predictive power and can be written as an equation as follows:

$$Y = 0.913 + .302 (x_1) + .123 (x_2) + .623 (x_3)$$

Keywords: Financial Management Behavior, Lifestyle Approach, Personal Financial Planning Ability

บทนำ (Introduction)

การวางแผนการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล นั้นเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับคนไทยเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากจะช่วยทำให้สามารถเกษียณอายุได้แล้ว ยังช่วยทำให้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศดีขึ้นอีกด้วย ทั้งนี้การวางแผนการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล ตามความหมายของ รชนีกร วงศ์จันทร์ (2010: 25 - 26) ซึ่งกล่าวว่า การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล หมายถึง การค้นหาทางเลือกเพื่อสนับสนุนกระบวนการในการตัดสินใจล่วงหน้าเกี่ยวกับปริมาณและเวลาของเงินทุน แหล่งของเงินทุน และการจัดสรรเงินทุน ด้วยการกำหนดกิจกรรม วิธีการ เวลา และผู้รับผิดชอบประกอบการจัดการความเสี่ยงต่างๆ ทางการเงิน โดยการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลมีองค์ประกอบทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ดังนี้ การจัดการในเรื่องทรัพย์สิน การบริหารสินเชื่อเพื่อการบริโภคการออมและการลงทุน การบริหารความเสี่ยงและการประกันชีวิต การวางแผนเพื่อเกษียณอายุ และการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยสรุปแล้วการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลนั้น เป็นกระบวนการประเมินสถานภาพทางการเงิน และทำการปรับปรุงพัฒนา การหารายได้ การใช้จ่าย และการลงทุนให้มีฐานะที่ดีขึ้น และในขณะเดียวกันก็จะต้องเรียนรู้ถึงวิธีการออม การใช้จ่าย การลงทุน และการบริหารจัดการให้บรรลุถึงเป้าหมายทางการเงิน และเป้าหมายแห่งชีวิตที่ตนได้กำหนดไว้ และผลลัพธ์ที่ประสงค์คือ การมีชีวิตความเป็นอยู่ และลักษณะการใช้ชีวิตที่ดีขึ้นเป็นลำดับ

สถาบันวิจัยเพื่อตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ร่วมกับสถาบันวิจัยเพื่อการประเมินและออกแบบนโยบาย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ได้สำรวจการเตรียมความพร้อมสำหรับการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของกลุ่มแรงงานในระบบ ช่วงอายุ 40 - 55 ปี ใน กรุงเทพฯ และปริมณฑลแล้วพบว่า คนวัยนี้วางแผนออมเงินไว้ใช้ในวัยเกษียณผิดพลาดเป็นอย่างมาก ผลวิจัยระบุว่า ความผิดพลาดดังกล่าว ทำให้คนที่อยู่วัยนี้มีเงินออมไม่พอใช้หลังเกษียณ (สาธิต บวรสันติสุทธิ์. 2558)

นอกจากนี้ ในปัจจุบันการวัดระดับทักษะทางการเงินได้ถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นในการศึกษาถึงสถานะโดยรวมของความรู้และพัฒนาการทางการเงินของคนในประเทศ โดยสำหรับประเทศไทยนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และ สำนักงานสถิติแห่งชาติจะทำการสำรวจระดับทักษะทางการเงินทุก ๆ 3 ปี โดยจะมุ่งเน้นในการวัดระดับทักษะทางการเงินแบบ “องค์รวม” เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้สำหรับ 3 วัตถุประสงค์ คือ 1) ใช้ในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการให้ความรู้ทางการเงินที่เหมาะสม ตรงจุด และสอดคล้องกับพลวัตรของบริการทางการเงินที่ปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ 2) ศึกษาแนวทางเพื่อพัฒนาระดับทักษะทางการเงินของคนไทยให้ปรับตัวเพิ่มต่อไป 3) นำข้อมูลมาใช้ในการประกอบการกำหนดนโยบายอื่นๆ ของธนาคารแห่งประเทศไทย

โดยในปี 2559 ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ จัดทำการสำรวจทักษะทางการเงินของคนไทย ซึ่งครอบคลุมกลุ่มตัวอย่าง 10,876 ราย ทั้งในและนอกเขตเทศบาลจากทุกจังหวัด ทั่วประเทศ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ อีก 30 ประเทศที่เข้าร่วมการสำรวจใน

ครั้งนี้ ซึ่งข้อมูลการสำรวจทักษะทางการเงินตามแนวทางของ OECD ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน ซึ่งพบว่าค่าเฉลี่ยทักษะทางการเงินของคนไทย ในปี 2559 อยู่ที่ร้อยละ 61.0 โดยคนไทยอ่อนด้านความรู้ทางการเงินที่สุด มีคะแนนอยู่ที่ร้อยละ 48.6 สำหรับ ด้านพฤติกรรมทางการเงินมีคะแนนที่ร้อยละ 62.2 และด้าน ทัศนคติทางการเงินมีคะแนนที่ร้อยละ 76.0 ซึ่งในภาพรวมทักษะทางการเงินของคนไทยมีแนวโน้ม ดีขึ้น แต่ก็ยังถือว่าต้องพัฒนาอีกมากเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน

หากเรารวมปัญหาที่คนไทยขาดความรู้ทางด้านการวางแผนทางการเงินที่กล่าวมาข้างต้น เข้า กับปัญหาการที่สังคมไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จึงทำให้เรื่องการวางแผนการจัดการทางการเงิน ยิ่งมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ดังนั้น การมีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้เห็นว่า ประเทศไทยมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องเตรียมความพร้อมรองรับการเป็นสังคมผู้สูงอายุ ที่กำลัง จะมาถึง ซึ่งหากเราวิเคราะห์ดูแล้วการจัดการวางแผนการเงิน เพื่อให้เตรียมความพร้อมสำหรับ รองรับกับปัญหาได้นั้น เราจำเป็นต้องวางแผนให้กับคนที่อยู่ในช่วงวัยทำงาน โดยเฉพาะกลุ่มคน Gen X ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มที่จะมีปัญหาทางการเงินมากที่สุด และประสบปัญหาด้านการ วางแผนการเงินมากที่สุดเช่นเดียวกัน เพราะต้องดูแลทั้งเด็กและผู้สูงอายุในเวลาเดียวกัน อีกทั้งยังเป็นกลุ่มที่จะกลายเป็นผู้สูงอายุในเวลาต่อมา ซึ่งนอกจากต้องดูแลคนในอุปการะแล้ว ก็ต้องวางแผน การเงินส่วนบุคคลไว้ดูแลตัวเองในอนาคตอีกด้วยนั่นจึงเป็นภาระที่หนักอึ้งของคน Gen X

ดังนั้น การวางแผนทางการเงินเพื่อความมั่นคงทางการเงินของคน Gen X นั้นจึงเป็นเรื่อง หนึ่งที่ไม่ควรมองข้ามและควรค่าแก่การศึกษา เพราะมันเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ระดับครัวเรือนโดยส่งผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ และอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในระดับประเทศ ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชากร อยู่ในช่วง Gen X ที่อยู่ในเขตของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมือง หลวงของประเทศ และเป็นเมืองที่มีค่าครองชีพสูงที่สุดในประเทศ ทั้งยังมีประชากรที่อาศัยอยู่อย่างหนาแน่นและมีความหลากหลายของประชากร เพราะกว่า 50% ของที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ เป็นคน ที่มาจากทั่วทุกภูมิภาคและทุกจังหวัดในประเทศไทย นอกจากนี้กรุงเทพฯ ยังเป็นเมืองที่มีการ แข่งขันด้านการทำงานที่สูง

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาพฤติกรรมการจัดการทางการเงิน และแนวทางการดำรงชีวิตที่ส่งผลต่อความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของคน Gen X ในกรุงเทพมหานคร เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางการวางแผนการจัดการทางการเงิน ส่วนบุคคล เพื่อความมั่นคงทางการเงินของคน Gen X ในกรุงเทพมหานคร ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อพฤติกรรมการจัดการทางการเงินและแนวทางการดำรงชีวิตที่ส่งผลต่อความสามารถ ในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของคน Gen X ในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้ ประชากรที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเกิดในระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2522 โดยมีอายุตั้งแต่ 38-53 ปี และอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ไม่น้อยกว่า 5 ปีมีจำนวนทั้งสิ้น 5,696,409 คน (ข้อมูลสถิติกรุงเทพมหานคร. ปีสำรวจ 2559)

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610) จากประชากรที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเกิดในระหว่าง พ.ศ. 2508 -2522 โดยมีอายุตั้งแต่ 38-53 ปี และอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวนทั้งหมด 384 คน ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random Sampling) ในการเก็บข้อมูล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) พฤติกรรมการจัดการทางการเงินและแนวทางการดำรงชีวิตที่ส่งผลต่อความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของคน Gen X ในกรุงเทพมหานคร แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

3.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล เป็นข้อคำถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะคำถามที่ใช้จะเป็นคำถามปลายปิด (Closed-ended Questions) ซึ่งมีทั้งคำถามที่มีคำตอบให้เลือก 2 ทาง (Dichotomous Questions) และคำถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choice Questions) ปัจจัยดังกล่าวประกอบด้วย เพศ อายุ ที่พักอาศัย สถานภาพการสมรส จำนวนบุตรหรือบุคคลในอุปการะ ระดับการศึกษาสูงสุดหรือเทียบเท่ารายได้ประจำในปัจจุบันต่อเดือน (รายได้รวม) ภาระหนี้สินเมื่อเทียบกับรายได้รวมต่อเดือน (คิดเป็น%) สวัสดิการหลังการเกษียณ (รายได้หลักหลังเกษียณ) โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

3.1.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมการจัดการทางการเงินและแนวทางการดำรงชีวิตที่ส่งผลต่อความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคล โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เป็นมาตรวัดลักษณะของข้อคำถาม ซึ่งเป็นข้อความเชิงบวก (Positive)

3.1.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

3.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 เลือกข้อคำถามที่มีค่า (IOC: Index of item objective congruence) มากกว่า 0.5 ซึ่งถือได้ว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงเชิงเนื้อหา ถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 ต้องนำข้อคำถามนั้นมาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ หรือตัดออกไปตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้ มีค่า IOC เท่ากับ 1

3.2.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง จากนั้นนำไปทดสอบ (Try out) กับกลุ่มทดลองซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 ชุด

3.2.3 นำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) ที่มีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.75 ขึ้นไป ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81

3.3.4 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามและการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้เทคนิคในการสุ่มแบบอย่างง่าย (simple sampling random)

4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาแหล่งข้อมูลหนังสือ ตำรา เอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะใช้เป็นข้อมูลช่วยให้ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการศึกษาของการเขียนเค้าโครงวิจัย และประกอบการเขียนรายงานเสนอผลการศึกษา

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

5.1.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

5.1.1.1 เพื่อบรรยายข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ ที่พักอาศัย สถานภาพการสมรส จำนวนบุตรหรือบุคคลในอุปการะ ระดับการศึกษาสูงสุดหรือเทียบเท่ารายได้ประจำในปัจจุบันต่อเดือน (รายได้รวม) ภาระหนี้สินเมื่อเทียบกับรายได้รวมต่อเดือน (%) สถิติการหลังการเกษียณ (รายได้หลักหลังเกษียณ) โดยการใช้การแจกแจงความถี่ การหาค่าเฉลี่ย (" $\bar{X}$ ") ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สำหรับอธิบายข้อมูล

5.1.1.2 ระดับระดับพฤติกรรมกรรมการจัดการทางการเงินและแนวทางการดำรงชีวิตที่ส่งผลต่อความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคล

5.2 สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics)

5.2.1 สถิติการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น (Linear Regression) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Xin, 2009) โดยถ้าเป็น การศึกษาตัวแปรต้น (X) หนึ่งตัวกับตัวแปรตาม (Y) หนึ่งตัว เรียกว่า การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นเชิงเดี่ยว หรือการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression Analysis) แต่ถ้าเป็นการศึกษาตัวแปรต้น (X) สองตัวขึ้นไปกับตัวแปรตาม (Y) หนึ่งตัว เรียกว่า การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression) 1. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นเดี่ยว (Simple Linear Regression) เป็นวิธีการวิเคราะห์การถดถอยที่ความสัมพันธ์ของตัวแปรเป็นเชิงเส้นตรงและมีตัวแปรประมาณการ (X) หนึ่งตัวและตัวแปรตอบสนอง (Y) หนึ่งตัว ซึ่งความสัมพันธ์แทนด้วยสมการทางคณิตศาสตร์

$$y = + \beta_0 \beta_1 x$$

โดยที่

y แทนข้อมูลผลลัพธ์ที่ได้ (output)

β_0 แทนค่าคงที่ของสมการถดถอย ซึ่งเป็นค่าจุดตัด (Intercept) แกน y ของสมการ

β_1x ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Regression Coefficient) ของตัวตอบสนอง x

เกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเงินและแนวทางการดำรงชีวิตที่ส่งผลต่อความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของคน Gen X ในกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัย (Research Results)

ระดับความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยเศรษฐกิจสังคม พบว่า ระดับความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43$) รองลงมา คือ ด้านการวางแผนการลงทุน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) และด้านการบริหารความเสี่ยงและการวางแผนประกันภัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) ตามลำดับ

ตาราง 1 พฤติกรรมการจัดการทางการเงินและแนวทางการดำรงชีวิตที่ส่งผลต่อความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคล โดยรวมพบว่า ** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พฤติกรรมการจัดการทางการเงินและแนวทางการดำรงชีวิต	Unstandardized Coefficient		Standardized Coefficient	t	P-Value
	B	SE	β		
ค่าคงที่	4.029	.640		6.299	.000
พฤติกรรมการจัดการทางการเงิน					
การรู้จักหาเงิน	.006	.096	.003	.063	.950
การรู้จักออมเงิน	.057	.065	.049	.878	.380
การรู้จักใช้เงิน	-.039	.072	-.031	-.535	.593
การรู้จักหาให้เงินออกเลย	.032	.060	.028	.529	.597
แนวทางการดำเนินชีวิต					
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	.260	.068	.239	3.801**	.000
หลักลำดับความต้องการ	.051	.068	.046	.743	.458
หลักการเลือกอย่างมีเหตุผล	-.269	.070	-.202	-3.812**	.000
R ² = .099 Adj.R ² = .083 F = 5.932** P-value = .000					

** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่า พฤติกรรมการจัดการทางการเงินและแนวทางการดำรงชีวิตที่ส่งผลต่อความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคล ร่วมกันอธิบายการเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลโดยรวมได้ร้อยละ 8.3 (Adj.R² = .083) โดยมีความน่าเชื่อถือได้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

เมื่อพิจารณาแยกรายด้านพบว่า ตัวแปรต้น ที่ส่งผลต่อความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลโดยรวม มีเพียง 2 ตัว คือ แนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ

หลักการเลือกอย่างมีเหตุผล โดยแนวทางการดำเนินชีวิต ด้านหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเปลี่ยนแปลงไป จะทำให้ ความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลโดยรวมเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันอย่างน่าเชื่อถือ ที่ระดับนัยสำคัญ .01

แนวทางการดำเนินชีวิต ด้านหลักการเลือกอย่างมีเหตุผลเปลี่ยนแปลงไป จะทำให้ ความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลโดยรวมเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามอย่างน่าเชื่อถือ ที่ระดับนัยสำคัญ .01 เมื่อพิจารณาแยกตามลำดับอิทธิพล พบว่า แนวทางการดำเนินชีวิต หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีอิทธิพลมากกว่าหลักการเลือกอย่างมีเหตุผล

จากตาราง 1 พฤติกรรมการจัดการทางการเงินและแนวทางการดำรงชีวิต แสดงอิทธิพล หรือการส่งผลกระทบระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระทุกตัว พบว่า ค่า Adjusted $R^2 = .617$ หมายถึง ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ปัจจัย คือ หลักปรัชญาเศรษฐกิจของพอเพียง หลักลำดับความต้องการ หลักการเลือกอย่างมีเหตุผล ที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคล สามารถอธิบายได้ 61.7%

ตาราง 2 แสดงแหล่งค่าความแปรปรวน

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	Sig
ค่าการถดถอย (Regression)	22.151	3	7.384	206.371	.000 ^b
ค่าที่เหลือ (Residual)	13.596	380	.036		
Total	35.746	383			

จากตาราง 1 แหล่งค่าความแปรปรวน พบว่า ค่า $F = 206.371$ Sig = .000* มีค่าน้อยกว่า .05 หมายถึง มีอย่างน้อย 1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคล ผู้วิจัยจึงได้

วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามครั้งละ 1 ตัว ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการทดสอบสมมติฐาน โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานของตัวแปร

ตาราง 2 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการจัดการทางการเงินและแนวทางการดำรงชีวิตที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคล โดยวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (enter multiple regression analysis)

	B	SE	β	t	sig	Tolerance	VIF
ค่าคงที่	.913	.156		5.846	.000	.606	1.221
หลักปรัชญาเศรษฐกิจของพอเพียง	.302	.038	.393	7.862	.000	.226	.377

หลักลำดับความต้องการ	-.123	.031	-.189	-3.983	.000	-.184	-.062
หลักการเลือกอย่างมีเหตุผล	.623	.071	.527	8.764	.000	.483	.763

R^2 *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการจัดการทางการเงินและแนวทางการดำรงชีวิตที่ส่งผลต่อความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคล ปัจจัยที่ส่งผลประกอบไปด้วย หลักปรัชญาเศรษฐกิจของพอเพียง ($\beta=0.302$) หลักลำดับความต้องการ ($\beta=0.123$) หลักการเลือกอย่างมีเหตุผล ($\beta=0.623$) สมการมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 57 และสามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$Y = 0.913 + .302 (X_1) + .123 (X_2) + .623 (X_3)$$

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวางแผนการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล นั้นเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับคนไทยเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากจะช่วยให้สามารถเกษียณอายุได้แล้ว ยังช่วยให้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศดีขึ้นอีกด้วย โดยการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล มีองค์ประกอบทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ดังนี้ การจัดการในเรื่องทรัพย์สิน การบริหารสินเชื่อเพื่อการบริโภค การออมและการลงทุน การบริหารความเสี่ยงและการประกันชีวิต การวางแผนเพื่อเกษียณอายุ และการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยสรุปแล้วการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลนั้น เป็นกระบวนการประเมินสถานภาพทางการเงิน และทำการปรับปรุงพัฒนา การหารายได้ การใช้จ่าย และการลงทุนให้มีฐานะที่ดีขึ้น และในขณะเดียวกันก็ต้องเรียนรู้ถึงวิธีการออม การใช้จ่าย การลงทุน และการบริหารจัดการให้บรรลุถึงเป้าหมายทางการเงิน และเป้าหมายแห่งชีวิตที่ตนได้กำหนดไว้ และผลลัพธ์ที่ประจักษ์คือ การมีชีวิตความเป็นอยู่ และลักษณะการใช้ชีวิตที่ดีขึ้นเป็นลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศร โชคชัยศิริ (2561) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคลของพนักงานบริษัทในเครือ คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ผลการศึกษา พบว่า พนักงานบริษัทในเครือ คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ที่มีเพศ อายุ ต่างกัน มีพฤติกรรมการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคลไม่แตกต่างกัน และพนักงานบริษัทในเครือ คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ที่มีสถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน ทำให้มีพฤติกรรมการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคลแตกต่างกัน ส่วนปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคล ด้านรายได้ ด้านการใช้จ่าย ด้านการออมเงิน และด้านการวางแผนหลังเกษียณอายุ มีความสำคัญ และมีผลต่อพฤติกรรมการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคล ของพนักงานบริษัทในเครือ คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางจันทร์เพ็ญ บุญฉาย (2561) การจัดการการเงินส่วนบุคคล:กรณีศึกษาเฉพาะกลุ่มวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1. ประชากรกลุ่มตัวอย่างแบ่ง 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่อยู่ในช่วงอายุ 18-25 ปี และ 26-35 ปี คิดเป็นอัตราร้อยละ 64% จากทั้งหมดไม่มีรายได้พิเศษ มาช่วยเสริม เพื่อรวมกับรายได้ประจำ และเพื่อรองรับมือกับสถานการณ์

ทางเศรษฐกิจที่คาดว่า มีความไม่แน่นอน 2. จากการเปรียบเทียบแผนการจัดสรรเงินเป็นหมวดหมู่กับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม พบว่ามีค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงสูงกว่าแผนการจัดสรรเป็นหมวดหมู่อยู่ 3 เรื่อง ได้แก่ 1. แผนการลงทุน 2. แผนการใช้น้ำ 3. แผนการจ่ายเบี้ยประกัน 3. กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 46.8 มีความรู้และความเข้าใจต่อการวางแผนทางการเงินและทำตามนโยบายของรัฐบาล โดยแบ่งรายได้เป็น 4 ส่วน ใช้จ่าย 3 ส่วนและออม 1 ส่วน ส่วนใหญ่มีการจัดทำงบประมาณรายรับ – รายจ่าย แต่ละเดือน เป็นเวลา 1-2 ปี และเมื่อเปรียบเทียบพบว่างบประมาณของค่าใช้จ่ายที่ตั้งไว้เท่ากับค่าใช้จ่ายจริงเป็นส่วนใหญ่ และกว่าร้อยละ 60.8 มักใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น กรณีมีเงินเหลือกว่าร้อยละ 89.7 ของกลุ่มตัวอย่างนิยมฝากธนาคาร ส่วนในกรณีเงินไม่พอใช้จ่ายก็มักจะเลือกวิธีลดค่าใช้จ่ายลง เวลาในการสร้างฐานะทางการเงินส่วนใหญ่ไม่เกิน 5 ปี 4. กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 52.0 มีวิธีการแก้ปัญหากรณีค่าใช้จ่ายมากกว่ารายได้ โดยลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง รองลงมาหารายได้เสริมเพื่อเพิ่มรายได้ และจัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่ายเพื่อดูรายละเอียดในแต่ละเดือน กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการจัดการการเงินที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือการใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น รองลงมาต้องมีการวางแผนใช้จ่ายในแต่ละเดือนและมีวินัยในการออม โดยมีข้อเสนอแนะ การใช้บัตรเครดิตควรใช้อย่างระมัดระวัง ต้องมีวินัยในการใช้และสามารถควบคุมตัวเองได้ การใช้บัตรเครดิตควรใช้เพื่อใช้จ่ายในปัจจัยพื้นฐานหลักๆ ที่จำเป็นเท่านั้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 เป็นข้อมูลในการวางแผนเพื่อพัฒนาปรับปรุงกับรัฐบาลเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนทั้งภาพกว้างและเชิงลึกเกี่ยวกับการออม และการวางแผนทางการเงิน การลงทุนด้วยวิธีที่ถูกต้องและเหมาะสม ให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือที่เป็นเทคนิคใหม่ทางการเงิน ระยะเวลาการลงทุน และความเสี่ยงของการลงทุนแต่ละประเภทและแนวทางในการจัดการพฤติกรรมการจัดการทางการเงินและแนวทางการดำรงชีวิตที่ส่งผลต่อความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลในอนาคตต่อไป เพื่อความมั่นคงในชีวิตของประชาชนและภาคเศรษฐกิจ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการจัดการมาตรฐานการสร้างแรงจูงใจให้มีการออมเพิ่ม เสาะแสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนอนาคต และให้เห็นความสำคัญของการเริ่มเก็บออมตั้งแต่วัยหนุ่มสาวในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลในอนาคตและการจัดการการให้ความรู้แก่ประชาชน ทั้งภาพกว้างและเชิงลึกเกี่ยวกับการออม และการวางแผนทางการเงิน การลงทุนด้วยวิธีที่ถูกต้องและเหมาะสม ให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือที่เป็นเทคนิคใหม่ทางการเงิน ระยะเวลาการลงทุน และความเสี่ยงของการลงทุนแต่ละประเภท

เอกสารอ้างอิง (References)

- จันทร์เพ็ญ บุญฉาย. (2552). *การจัดการการเงินส่วนบุคคล:กรณีศึกษาเฉพาะกลุ่มวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร*. รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2556). *รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี2556*. สืบค้น 15 เมษายน 2565, จาก <https://www.1213.or.th/th/aboutfcc/knownfcc/Documents/2013%20ThaiFLSurvey.pdf>.
- รัชนิกร วงศ์จันทร์. (2553). *การบริหารการเงินส่วนบุคคล*. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- สาธิต บวรสันติสุขธิ. (2558). *48 เคล็ดลับการบริหารเงิน*. กรุงเทพฯ: ประชาญ์
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2559). *การสำรวจภาวะการทำงานของประชากรกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- อดิสร โชคชัยสิริ. (2561). *พฤติกรรมการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคลของพนักงานบริษัทในเครือคาราบาวกรุ๊ป*. คณะบริหารธุรกิจ สาขาการเงินการธนาคาร. มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 607-610.